

PRESENTACIÓ

El número 12 de la revista *Periodística*, editada per la Societat Catalana de Comunicació, filial de l'Institut d'Estudis Catalans integrada a la Secció de Filosofia i Ciències Socials, inclou treballs extraordinaris d'un àmbit en el qual hi ha encara poca producció científica i acadèmica: el disseny periodístic.

La primera aportació substancial en aquest volum ha estat l'estudi que el professional Juan Fermín Vílchez va aplicar a l'obra del periodista Josep Escuder, pioner en la modernització del periodisme català durant la Segona República i renovador en concret del disseny periodístic en la primera meitat del segle xx.

L'assaig preparat i escrit per Juan Fermín Vílchez sobre el gairebé mític Escuder forma part de les iniciatives endegades en els estudis de periodisme de la Universitat Pompeu Fabra pel professor Carlos Pérez de Rozas en el marc del nucli acadèmic anomenat Centre de Disseny Periodístic Barcelona 95, congriat amb motiu de reunir aquell any a la capital catalana les primeres figures de l'especialitat.

El Grup de Recerca en Periodisme (GRP), que lidera el catedràtic Jaume Guillamet en el Departament de Comunicació de la Pompeu Fabra, aplega, entre altres línies acadèmiques vigoroses, les que va impulsar el professor Pérez de Rozas ara fa uns quinze anys amb la col·laboració principal del també professor i professional Manuel Lamas Pita.

Gràcies a la generositat acadèmica de Jaume Guillamet i de Carlos Pérez de Rozas podem oferir en aquestes planes de *Periodística* el document de Vílchez sobre Josep Escuder, una contribució molt remarcable al coneixement de l'evolució del disseny periodístic a Catalunya i de les aportacions capdavanteres en el curt període de la Generalitat republicana.

Quatre articles més, inclosos en aquest número de *Periodística* —número monogràfic, com ha estat habitual des de la fundació d'aquesta revista acadèmica el 1989—, abasten amb originalitat i aprofundiment aspectes específics del disseny periodístic, des de la referència històrica al periodista català Ramon Vinyes, com a editor a Colòmbia, aportada pel doctorand Javier Beltrán, fins a les contribucions de tres professors a perspectives noves i crítiques sobre el dis-

seny contemporani: Internet, per Javier Díaz Noci; la infografia, per Sergi Corriñas Rovira, i l'anàlisi de la tipografia, per Josep Rovirosa i Olivé.

Periodística compleix ara ja vint anys, durant els quals s'ha mantingut, amb intermitències, gràcies a diversos ajuts. El suport constant i fonamental l'hem rebut de part de la Societat Catalana de Comunicació i de l'Institut d'Estudis Catalans, però cal no oblidar que alguns números van rebre ajuts de la Universitat Pompeu Fabra, en un cas del Consorci de la Zona Franca, i en aquest número, tal com hem dit, del Grup de Recerca en Periodisme de la Pompeu Fabra.

Res no val tant, però, com les contribucions dels seus col·laboradors. Mercès a ells aquesta revista acadèmica s'ha situat com un referent en els estudis de teoria de periodisme, com queda de manifest en la llista d'autors de prestigi que han publicat en aquestes planes, i en la participació estrangera rellevant que des dels inicis ha cooperat perquè la revista excel·lís en els àmbits acadèmics més exigents.

Aquests vint anys transcorreguts justifiquen que fem balanç dels autors de la resta d'Europa i d'Amèrica que ens han aportat articles: Niklas Luhmann, de Bielefeld (Rin del Nord-Westfàlia, Alemanya); Siegfried Schmidt, de Siegen (Rin del Nord-Westfàlia, Alemanya); Gaye Tuchman, de Nova York (EUA); Eugenio Coseriu, de Tübingen (Baden-Württemberg, Alemanya); Jan Ekecrantz, d'Estocolm (Suècia); Jürgen Wilke, de Magúncia (Renània-Palatinat, Alemanya); Régis Debray, de París (França); Eliseo Verón, de París (França); Manuel Maria Carrilho, de Lisboa (Portugal); Margarida M. Krohling Kunsch, de São Paulo (Brasil); José Marques de Melo, de São Paulo (Brasil); Vittorio Sabadin, de Milà (Itàlia).

Recordem, un cop més, que una norma fundacional, explicada per la revista *Periodística* des del primer número de la seva aparició, és publicar en versió original els textos escrits en llengües romàniques/neollatines per tal de facilitar una projecció internacional més gran d'aquesta iniciativa catalana.

En aquest número de la revista es publiquen quatre articles en català, tot i que dos són d'autors que no tenen el català com a llengua pròpia: Juan Fermín Vílchez és andalús, i Javier Díaz Noci és basc. L'article en castellà sobre Ramon Vinyes l'ha escrit un colombià, Javier Beltrán, que va arribar fa poc a Catalunya per estudiar les arrels del periodista Ramon Vinyes, el «sabio catalán» de *Cien años de soledad* que tant va influir en la periodística i en la narrativa de Gabriel García Márquez.